

VERZOEKSCHRIFT TOT Vernietiging

VOOR:

1. **de Koninklijke Kring van Officieren van de Lokale Politie V.Z.W.**, met maatschappelijke zetel te 2000 Antwerpen, Oudaan 5

In het origineel verzoekschrift staan hier de namen

2.1.

tot

2.110.

Allen woonstkeuze doende bij hun raadsman, mr. Patrick VAN DER STRATEN, advocaat aan de balie te Antwerpen, aldaar kantoorhoudende aan de Mechelsesteenweg 120, alwaar de betekening der procedurestukken kan geschieden

TEGEN: **de MINISTERRAAD van het Koninkrijk België**, voor zover als nodig vertegenwoordigd door de Eerste Minister, wiens kabinet gevestigd is te 1000 Brussel, Wetstraat 16;

Verwerende partij;

Aan de Heer voorzitter, Rechters van het Grondwettelijk Hof,

Verzoekende partijen hebben de eer onderhavig verzoekschrift tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van de wet van 13 december 2012 (BS 21 december 2012) in te dienen.

I. IN FEITE

1. De wet van 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector (*hierna ook kortweg de wet van 13 december 2012*) wijzigt de pensioenregeling van de leden van het operationeel kader van het politiekorps die behoren tot het officierskader door de volle leeftijd waarop deze personeelsleden op pensioen kunnen gaan op 62 jaar te brengen.

Deze wet van 13 december 2012 werd in het Belgisch Staatsblad van 21 december 2012 gepubliceerd.

2. Hierna tonen verzoekende partijen aan Uw Hof aan dat de wet 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector –in het bijzonder artikelen 2 en 3- de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk gelezen of in samen lezing met de artikelen 177 en 184 van de Grondwet alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens schendt.

II. IN RECHTE

A. Ontvankelijkheid

1. *Rationetemporis*

3. Onderhavig verzoekschrift tot vernietiging van de wet 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector werd ingediend binnen de termijn van zes maanden na de bekendmaking van de wet 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector in het Belgisch Staatsblad van 21 december 2012, overeenkomstig artikel 3,§1,Bijz.W. Grondwettelijk Hof.

2. Het belang

4. In vaste rechtspraak formuleert Uw Hof het belangvereiste als volgt:

“De Grondwet en de Bijzondere Wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.”(P. POPELIER, *Procederen voor het Grondwettelijk Hof*, Intersentia, Antwerpen, 2008, p. 183 met verwijzing naar vaste rechtspraak van Uw Hof).

De pensioenregeling zoals vervat in de wet 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector raakt verzoekende partijen persoonlijk, rechtstreeks en op ongunstig wijze.

Het belang in hoofde van verzoekende partijen is tevens niet louter hypothetisch, actueel en geoorloofd.

Wanneer een vereniging zonder winstoogmerk die zich op een collectief belang beroept, toegang wenst tot Uw Hof, is vereist dat het maatschappelijk doel van de vereniging van bijzon-

dere aard is en derhalve onderscheiden van het algemeen belang (zie voor de VZW Syndicaat van de Belgische Politie die een gelijkaardig maatschappelijk doel heeft als het maatschappelijk doel van eerste verzoekende partij waar Uw Hof heeft geoordeeld dat zij wel degelijk een belang hebben bij het indienen van een verzoekschrift tot vernietiging: arrest nr. 177/2002 van 5 december 2002).

5. Het belang van eerste verzoekende partij blijkt uit haar maatschappelijk doel dat als volgt luidt:

“De vereniging heeft tot doel, los van elke politieke of filosofische overtuiging:

Het bevorderen van de professionaliteit, de eendracht, de cultuur en de collegialiteit van de lokale politie in het algemeen en deze van de politieofficiëren in het bijzonder. De vereniging wil tevens hartelijke betrekkingen met bestuurlijke en gerechtelijke overheden onderhouden.

Dit wil zij bereiken door het optimaliseren van interne en externe communicatie en representatie, het ontwikkelen van beroepskennis, alsook door de morele en materiële belangen van haar leden te verdedigen en de onderlinge solidariteit te bevorderen.

Om haar doel te bereiken kan de vereniging daden van koophandel stellen.” (artikel 3; eigen onderlijning).

Krachtens artikel 22 van de statuten is de raad van bestuur bevoegd om de vereniging bij elke gerechtelijke en buitenrechtelijke handeling te vertegenwoordigen (stuk 2).

De bestreden bepalingen kunnen de belangen die eerste verzoekende partij tot doel heeft te verdedigen, rechtstreeks en ongunstig raken. Zij doet dan ook blijken van een belang bij haar beroep.

Verzoekende partijen zijn allen leden van de geïntegreerde politie, op wie de regelgeving van toepassing is. Zij zijn van oordeel dat zij door de bestreden bepalingen worden benadeeld, zoals in het enig middel hierna wordt uiteengezet.

6. Daar vermoedelijk zal worden betwist dat er enige benadeling bestaat, wensen verzoekers bij wijze van voorbeeld enkele zeer concrete gevolgen nader toe te lichten.

***In het origineel verzoekschrift staan onder rubriek (6) de namen van personeelsleden
Overzicht bepaalde personalia van één calogA en één commissaris van politie***

CALog – personeelslid xxx

Loopbaan: 19 – 19:	Universitaire studies	xx maanden
19-19:	Ingeschreven	xx maanden
19:	In dienst bij politie xxx.	

xxx werd geboren op xxx. startte xxx universitaire studies in 19xx en behaalde universitair diploma xxx in 19xx (xx maanden).

Vanaf xxx tot xxx was xxx

Op 19xx trad in dienst bij de politie xxx waarbij xxx dus xxx diploma een toelatingsvoorwaarde was. Dit houdt in dat xxx studies aan de universiteit mogen meetellen bij de berekening van xxx aantal dienstjaren. xxx is er ingeschaald in Ax.

Xxx heeft een tantième van $1/60^{\text{ste}}$ dus de berekeningscoëfficiënt is 1.

Omdat bij de éénmaking op 01.04.2001 xxx deel uitmaakte van het xxx en xxx ingeschaald was in niveau A was de minimum pensioenleeftijd 60 jaar terwijl deze minimumleeftijd voor collega's afkomstig van de ex-Rijkswacht in hetzelfde niveau 56 jaar was.

Bij de nieuwe pensioenwet van 28.12.2011 werd xxx minimumpensioenleeftijd opgetrokken (vanaf 2017) tot 62 jaar dienst met uitzondering van lange loopbaan terwijl de minimum pensioenleeftijd voor collega's van de ex-Rijkswacht op 56 jaar bleef.

De aangepaste nieuwe pensioenwet van 13.12.2012 bracht geen wijziging in deze situatie voor beide categorieën.

Vóór de nieuwste pensioenwet van 13.12.2012 kon xxx op xxx op rustpensioen gaan op 60 jarige leeftijd omdat xxx de vereiste 5 dienstjaren had : (xx periode – xx periode) 367 + 60 + 33 maanden, zijnde in totaal xxx maanden of xxx jaar en vier maanden.

De nieuwe pensioenwet trekt de pensioengerechtigde leeftijd stelselmatig op om vanaf 2017 te liggen op 62 jaar op voorwaarde dat er is voldaan aan een loopbaanvoorwaarde van 40 dienstjaren.

Uitzondering kan worden gemaakt dat toch iemand op 60 jaar op rustpensioen kan gaan als deze persoon kan terugblikken op een loopbaan van 42 jaar xxx voldoet niet aan deze vereiste en kan bijgevolg niet op pensioen in 20xx op haar 60ste.

Op xxx 61ste kan xxx op vol rustpensioen gaan omdat xxx een loopbaan van 41 jaar dienst zal hebben

Dit is dus 5 jaar langer dan xxx collega ex-Rijkswacht die met eenzelfde functie en met eenzelfde weddeschaal kan blijven vertrekken op 56 jaar net zoals vóór de nieuwe pensioenwet. Daar waar het verschil voor de nieuwe pensioen wet slechts 4 jaar bedroeg.

Commissaris xxx

Loopbaan:	19-19	xx universiteit	maanden
	19-19	Licentie	maanden
	19xx	xx / geïntegreerde politie	

xxx werd geboren op xxx. xxx studeerde eerst 5 jaar xxx aan de universiteit van xxx (19xx-19xx) en behaalde vervolgens licentie xx (19xx-19xx). Op xxx trad in dienst bij de xxx politie te xxx. Daar werd xxx vervolgens benoemd tot commissaris.

Voor de pensioen wet van 13.12.2012 kon xxx op 01.xx.20xx op de leeftijd van 60 jaar op pensioen gaan omdat xxx beschikte over de vereiste 5 dienstjaren.

Ingevolge de nieuw pensioenwetgeving ingevoerd door de wet van 13.12.2012 kan xxx niet meer in 20xx op de leeftijd van 60 jaar op pensioen gaan. xxx heeft immers een loopbaan van

‘slechts’ xx dienstjaren. (het diploma xxx was geen vereiste en dit komt bijgevolg niet in aanmerking voor diplomabonificatie). Voor wat betreft de berekening van het aantal dienstjaren moet dit nog met een coëfficiënt worden vermenigvuldigd.

In 20xx bedraagt deze coëfficiënt voor dienstjaren met een tantième van $1/50^{\text{ste}}$ 1.0957. xxx komt bijgevolg aan xx dienstjaren. Onvoldoende om in 20xx op de leeftijd van 60 op pensioen te gaan. (42 dienstjaren vereist)

In 20xx komt xxx aan 37,5 (35×1.0722) dienstjaren, eveneens onvoldoende om op de leeftijd van 61 op pensioen te gaan. (41 dienstjaren vereist)

In 20xx komt xxx aan 37,8 (36×1.05) dienstjaren, onvoldoende om op de leeftijd van 62 op pensioen te gaan. (40 dienstjaren vereist)

In 20xx komt xxx aan 38,9 (37×1.05) dienstjaren, onvoldoende om op de leeftijd van 63 op pensioen te gaan. (40 dienstjaren vereist)

In 20xx komt xxx via dezelfde methode aan 39.9 (38×1.05) dienstjaren, onvoldoende om op de leeftijd van 64 op pensioen te gaan. (40 dienstjaren vereist)

In 20xx bereikt xxx de leeftijd van 65 jaar en kan xxx op pensioen zonder een vereiste van aantal dienstjaren.

Als gevolg van de nieuwe pensioenwet zal xxx dus **5 jaar langer** moeten blijven werken daar waar ex-rijkswachter collega's van xxx reeds op de leeftijd van 56 jaar op pensioen kunnen gaan met slechts een loopbaan voorwaarde van slechts 20 jaar. (waar xxx ook aan zou voldoen, xxx heeft op de leeftijd van 56 jaar immers 30 jaar dienst)

In dit concreet voorbeeld is het bestaande verschil van 4 jaar opgelopen tot 9 jaar. De verschillen kunnen echter oplopen tot 11 jaar. (54 - 65) Er kan dan ook onmogelijk worden betwist dat er enige benadeling zou bestaan.

B. Ten gronde

1. Het eerste middel

7. De wet 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector – in het bijzonder **artikelen 2 en 3 van wet 13 december 2012** houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector - schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk gelezen of in samenlezing met de artikelen 177 en 184 van de Grondwet alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

In zoverre deze wet 13 december 2012 een verschil invoert zowel m.b.t. de pensioenleeftijd, als m.b.t. het behoud van de dienstjaren / loopbaan.

1. de personeelsleden van het operationeel kader van het politiekorps die behoren tot het officierskader en CALog personeel de mogelijkheid biedt om op de ver-

hoogde volle leeftijd van 62 jaar met pensioen te gaan na een loopbaan van minstens 40 jaar (dit wil zeggen verhoging van pensioenleeftijd 60 → 62 dienstjaren 5 → 40).

terwijl

2. de personeelsleden die tot het officierskader behoren en op de datum van 30 april 1999 onderworpen waren aan het statuut van het operationeel korps van de Rijkswacht en CALog personeel die als militair aangewezen waren om te dienen in het administratief en logistiek korps van de Rijkswacht de mogelijkheid biedt om op de volle leeftijd van 58 jaar, 56 jaar of 54 jaar met pensioen te gaan na een loopbaan van minstens 20 jaar.
(dit wil zeggen behoud van: vervroegde pensioenleeftijd op 58, 56 of 54 de duurtijd van de loopbaan van 20 jaar)

2. Het tweede middel

8. De wet 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector – in het bijzonder **artikelen 2 en 3 van wet 13 december 2012** houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector - schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk gelezen of in samenlezing met de artikelen 177 en 184 van de Grondwet alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

In zoverre deze wet 13 december 2012 een verschil invoert zowel m.b.t. de pensioenleeftijd, als m.b.t. het behoud van de dienstjaren / loopbaan.

1. de personeelsleden van het operationeel kader van het politiekorps die behoren tot het officierskader en CALog personeel de mogelijkheid biedt om op de verhoogde volle leeftijd van 62 jaar met pensioen te gaan na een loopbaan van minstens 40 jaar (dit wil zeggen verhoging van pensioenleeftijd 60 → 62 dienstjaren 5 → 40).

terwijl

2. de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, het middenkader of het kader van agenten op de leeftijd van 58 jaar op pensioen kunnen gaan met een loopbaan van minstens 20 jaar.
(dit wil zeggen behoud van: vervroegde pensioenleeftijd op 58 jaar de duurtijd van de loopbaan van 20 jaar)

3. Toelichting bij het de middelen

9. Gelet op de eenmaking van de politiediensten wordt er onder de politieofficieren van de geïntegreerde politie en het CALog personeel geen onderscheid gemaakt met betrekking tot het financieel en geldelijk statuut, de bijzondere fysische vereisten, de werkomstandigheden, de daaruit voortvloeiende beroepsrisico's en de arbeidsvoorwaarden.

Binnen de categorie van **politieofficieren** wordt echter wel een onderscheid gemaakt met betrekking tot de pensioenregeling die discriminatoir is daar de rechten van de tot dezelfde cate-

gorie van politieofficiëren behorende ambtenaren met betrekking tot hun pensioen (bijkomend) verschillend wordt geregeld en hiervoor geen redelijke verantwoording kan worden gegeven of gevonden.

Ook binnen het **CALog personeel** van de geïntegreerde politie bestaat er een ongelijkheid m.b.t. de rechten tot hun pensioen tussen enerzijds de categorie CALog personeelsleden “ex rijkswachters” en de andere CALog personeelsleden.

10. Daarenboven wordt het bestaande onderscheid tussen **het basiskader, middenkader of het kader van agenten** vergroot zonder enige redelijke verantwoording.

3.1. In het algemeen – de wettelijke bepalingen waaruit het verschil voortvloeit

Hierna wordt de pensioenregeling voor politieambtenaren toegelicht en vervolgens wordt de voor de onderhavige zaak relevante wijzigingen overlopen die door achtereenvolgens de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen en wet 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector werden aangebracht.

11. Het pensioen van het personeel van de politiediensten wordt geregeld door twee wetten:

- (i) de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen (*hierna: de wet van 15 mei 1984*)
- (ii) de wet van 30 maart 2001 betreffende het pensioen van het personeel van de politiediensten en hun rechthebbenden (*hierna de wet van 30 maart 2001*)
- (i) *De pensioenregeling van het personeel van de politiediensten onder de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen en de wet van 30 maart 2001 betreffende het pensioen van het personeel van de politiediensten en hun rechthebbenden*

12. De wet van 15 mei 1984 (vóór de wijzigingen door de wetten van 28 december 2011 en 13 december 2012) voorzag in artikel 46, lid 1:

“Aan de personen die hun loopbaan hebben beëindigd na 31 december 1976 en die in aanmerking komende diensten of periodes van na die datum kunnen laten gelden, kan het pensioen worden verleend op de eerste dag van de maand die volgt op die van hun 60ste verjaardag, of op de eerste dag van de maand die volgt op de datum van de stopzetting van hun functies indien deze zich later voordoet, op voorwaarde dat zij ten minste vijf pensioenaanspraakverlenende dienstjaren tellen, met uitzondering van de bonificaties wegens studies en van andere periodes vergoed wegens diensten die voor de vaststelling van de wedde meetellen.

Dit was de algemene regeling die ook gold voor het overheidspersoneel en dit voor zover er niet werd afgeweken in bijzondere bepalingen zoals bv. in artikel 46, lid 2 van de wet van 15 mei 1984 waarin werd gesteld:.

“Het eerste lid is evenwel niet van toepassing:

1°op de personen van wie de diensten werden beëindigd als gevolg van de zwaarste in hun statuut bepaalde tuchtstraf of, indien ze geen statuut hebben of indien geen tuchtregeling erin is opgenomen, ten gevolge van een ontslag om een dringende reden waardoor ze hun betrekking zonder opzeggingstermijn, noch opzeggingsvergoeding verloren, voor zover dit ontslag, indien het gerechtelijk werd betwist, geldig werd verklaard door de bevoegde rechtbanken en geen enkele schadeloosstelling aan de betrokkene werd toegekend;

2° op de militairen die verplicht werden het leger te verlaten ten gevolge van de artikelen 19, 31, 32 of 33 van het Strafwetboek of van artikel 5 van het Militair Strafwetboek.

Wanneer een persoon zijn loopbaan in de in het tweede lid bedoelde omstandigheden beëindigd heeft en later opnieuw pensioenaanspraakverlenende diensten verricht, kunnen enkel de vanaf de nieuwe indiensttreding verrichte diensten in aanmerking komen voor de toekenning van het rustpensioen.]1

Het eerste lid is evenmin van toepassing op de personen waarvan de bedoelde diensten reeds in aanmerking werden genomen voor een pensioen in de werknemersregeling door toepassing van de wet van 5 augustus 1968 tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privé-sector.”

13. De wet van 30 maart 2001 houdt voor 2 welbepaalde categorieën van personeelsleden van de politiediensten uitzonderingen in op de pensioenleeftijden zoals vastgelegd in artikel 46, lid 1 van de wet van 15 mei 1984.

13.1. Artikel 5 van de wet van 30.03.2001 stelde:

“In afwijking van artikel 46, 1ste lid van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, kan aan de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, het middenkader, of het kader van hulpagenten van politie, op hun verzoek een pensioen verleend worden op de eerste dag van de maand die volgt op die waarin zijn de volle leeftijd van 58 jaar hebben bereikt, of op de eerste dag van de maand die volgt op de datum van de stopzetting van hun functies indien deze zich later voordoet, op voorwaarde dat zij tenminste 20 pensioenaanspraakverlenende dienstjaren tellen, met uitzondering van de bonificaties wegens studies en andere periodes vergoed wegens diensten die voor de vaststelling van de wedde meetellen.

....”

Een eerste categorie van personeelsleden van **het operationeel kader** waarvoor een afwijkende regeling bestaat, zijn de personeelsleden die behoren tot het **basiskader, het middenkader of het kader van hulpagenten van politie**. Deze personeelsleden kunnen hun loopbaan vrijwillig beëindigen op 58 jaar (artikel 5 van de wet van 30 maart 2001).

Bij de invoering van de wet van 30 maart 2001 heeft de wetgever geoordeeld om voor deze categorie van personeelsleden van het operationeel kader een afwijkende regeling te moeten voorzien ten aanzien van de normale pensioenleeftijd en te bepalen dat deze categorie van personeelsleden op 58 jaar op pensioen konden gaan en dit om redenen dat deze categorie van personeelsleden in grotere mate geconfronteerd worden met de hogere beroepsrisico's en sociale ongemakken en aan bijzondere fysieke vereisten moeten voldoen.

Opvallend blijft de vaststelling dat de wetgever van oordeel was dat de officieren van het operationeel kader op de leeftijd van 60 jaar op pensioen dienden te gaan omdat blijkbaar de wetgever van oordeel was dat de officieren in mindere mate geconfronteerd worden met “hogere beroepsrisico's en sociale ongemakken” en niet aan de “bijzondere fysieke vereisten moeten voldoen” dan hun collega's personeelsleden van het operationeel kader behorende tot het basiskader, het middenkader of het kader van hulpagenten van politie.

De aandacht van Uw Hof wordt gevestigd op het feit dat de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het officierskader en het CALog personeel (onder voorbehoud van die categorie waarvoor een andere afwijkende regeling werd voorzien) niet onder deze categorie vallen die op 58 jaar op pensioen kunnen gaan. De leeftijdsgrens voor deze categorie van personeelsleden werd in 2001 behouden op 60 jaar zoals vastgelegd in de wet van 15 mei 1984 (later verhoogd naar 62 jaar).

13.2.Artikel 10 van de wet van 30 maart 2001 vervat in hoofdstuk V overgangsbepaling, stelde een afwijking in op artikel 46, eerste lid van de wet van 15 mei 1984. Het tweede lid van artikel 10 stelde o.m.:

“De in het eerste lid bedoelde leeftijd wordt vastgesteld op:

1. 54 jaar voor personeelsleden die titularis zijn van een graad van een hetzij:
 - a) Het officierskader van het operationeel kader, bezoldigd in de weddeschaal O1, O2, O3, O4, O4bis, O2ir, O3ir, O4ir of O4bisir en die met ingang van 1 april 2001 in één van deze weddeschalen werden ingeschaald;
 - b) Niveau A van het administratief en logistiek kader, bezoldigd in de wedde AA2, AA3 of A2A;
2. 56 jaar voor personeelsleden die titularis zijn van een graad van hetzij:
 - a) Het basis- en middenkader van het operationeel kader;
 - b) Het officierskader van het operationeel kader bezoldigd in de weddeschaal O1, O2, O3, O4, O4bis, O2ir, O3ir, O4ir of O4bisir en die niet met ingang van 1 april 2001 in deze weddeschalen werden ingeschaald;
 - c) Het officierskader van het operationeel kader, bezoldigd in de weddeschalen O5, O6, O5ir of O6ir;
 - d) De niveau's B, C of D van het administratief en logistiek kader;
 - e) Niveau A van het administratief en logistiek kader, bezoldigd in de weddeschalen AA4, AA5, A3A of A4A;
3. 58 jaar voor de personeelsleden die titularis zijn van een graad van hetzij:
 - a) Het officierskader van het operationeel kader bezoldigd in de weddeschalen O7;
 - b) Niveau A van het administratief en logistiek kader, bezoldigd in de weddeschalen A5A.

*In afwijking van het tweede lid, 1°, a, wordt de in het eerste lid bedoelde pensioenleeftijd op 56 jaar vastgesteld voor personeelsleden met een graad van het officierskader van het operationeel kader, bezoldigd volgens de wedde O2 die met ingang van 1 april 2001 in die weddeschaal werden ingeschaald en die, voor ze naar de politiediensten overstapten, de graad van adjudant of van adjudant-chef bij de Rijkswacht en de uitkering ontvingen zoals bedoeld in artikel 29, §1, tweede lid van het Koninklijk Besluit van 24 oktober 1983 betreffende het geldelijk statuut van het rijkswachtpersoneel.
.....”*

(Van sommige onderdelen van het hierboven geciteerde artikel 10, 2de en 3de lid werden vervangen bij artikel 1, 1° K.B. 05.12.2002, met ingang van 1 april 2001)

Door de wet van 30 maart 2001 werd dit tweede onderscheid ingevoerd m.b.t. al de personeelsleden van het politiekorps (ook diegene die behoren tot het officierskader of het CAllog personeel) die op datum van 30 april 1999 onderworpen waren aan het statuut van het operationeel korps van de Rijkswacht en de CAllog personeelsleden die op datum van 30 april 1999 als militairen waren aangewezen om te dienen in het administratief en logistiek korps van de Rijkswacht. Deze categorie wordt hierna omschreven als **“ex Rijkswacht”**.

Vóór hun integratie in de nieuwe *“geïntegreerde politie”* waren de ze personeelsleden “ex rijkswachters” onderworpen aan de pensioenregeling die was ingevoerd bij de bij koninklijk besluit van 11 augustus 1923 gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen.

De wetgever heeft toen, in 2001, dat voor deze categorie personeelsleden “ex rijkswachters” de mogelijkheid diende te worden geboden om op eigen verzoek met pensioen te gaan vanaf de datum waarop zij in hun oorspronkelijke pensioenregeling vanwege het bereiken van de leeftijdsgrens in ruste zouden worden gesteld. de wetgever wilde rekening houden met de rechtmatige verwachtingen van de “ex rijkswachters” door hen niet het voordeel te ontfangen van een bepaling die gunstiger was in het oude statuut (*Parl. St., Kamer, 2000-2001, Doc. 50 1112/001, p.14*).

Deze personeelsleden “ex rijkswachters” kunnen naargelang hun graad vrijwillig op pensioen gaan op de leeftijd van 54 jaar, 56 jaar of 58 jaar (op voorwaarde dat zij tenminste 20 pensioenaanspraakverlenende dienstjaren tellen met uitzondering van de bonificaties wegens studies en van andere periodes vergoed wegens diensten die voor de vaststelling van de wet meetellen).

14. Bij arrest van 5 december 2002 heeft Uw Hof zich uitgesproken over de wettigheid van bovenvermelde pensioenregeling (Arrest nr. 177/2002 van 5 december 2002).

Uw Hof heeft o.m. geoordeeld dat:

- (i) De wetgever het gelijkheids - en discriminatiebeginsel niet geschonden heeft in zoverre hij bepaalt dat de personeelsleden van het operationeel kader die tot het basiskader, het middenkader of tot het kader van de hulpagenten van politie behoren de mogelijkheid biedt op de leeftijd van 58 jaar op pensioen te gaan terwijl de personeelsleden van het officierskader (met toepassing van artikel 46 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen) op zijn vroegst op de leeftijd van 60 jaar hun pensioen kunnen opnemen.

De wetgever die keuze voor het verschil in pensioengerechtigde leeftijd tussen de twee voormelde categorieën heeft verantwoord door het feit dat *“de personeelsleden die op de leeftijd van 58 jaar op pensioen kunnen gaan, in grotere mate geconfronteerd worden met hogere beroepsrisico’s en sociale ongemakken en aan bijzondere fysieke vereisten moeten voldoen.”* (Parl. St., Kamer, 2000-2001, Doc. 50 1112/2001, p.9).

Het onderscheid niet steunt op een kennelijk onredelijke beoordeling.

Uw Hof heeft aldus gesteld dat onder het regime van de wet van 30 maart 2001 de personeelsleden van het operationeel kader behorende tot het basiskader, het middenkader of het kader van hulpagenten van politie wel degelijk een andere pensioenleeftijd konden genieten op grond van hun op dat ogenblik door de wetgever ingeroepen risico en sociale ongemakken en de bijzondere fysieke eisen waaraan zij dienen te voldoen.

- (ii) Het verschil in behandeling tussen enerzijds de personeelsleden die, op 30 april 1999 of op 1 december 2000, aan het statuut van het operationeel korps van de Rijkswacht waren onderworpen of als militair waren aangewezen om te dienen in het administratief en logistiek korps van de Rijkswacht, en anderzijds de van de andere politiediensten afkomstige agenten wettig is. De eerstgenoemden kunnen op de leeftijd van 54, 56 of 58 jaar met pensioen gaan, terwijl aan de andere agenten pas op de leeftijd van 58 of 60 jaar een pensioen kan worden verleend.

De wetgever door een overgangsregeling in het voordeel van rijkswachters en militairen in te voeren, rekening wilde houden met hun rechtmatige verwachtingen door - als gevolg van de overgang naar het nieuw statuut - hen niet het voordeel te ontfangen van een bepaling die gunstiger is in het oude statuut.

De leden die van de gerechtelijke politie of van de gemeentepolitie afkomstig zijn, niet dezelfde verwachtingen konden hebben, aangezien zij volgens de re-

geling waaraan zij vóór de wet van 30 maart 2001 onderworpen waren, pas op de leeftijd van 65 of 60 jaar met pensioen konden gaan, met toepassing van artikel 1 van de wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen en van artikel 46 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen.

Het gelijkheids- en discriminatiebeginsel dan ook niet werd geschonden.

Uw Hof heeft gesteld dat onder het regime van de wet van 30 maart 2001 de politieagenten “ex rijkswachters” wel degelijk van een ander pensioen konden genieten op grond van hun (toenmalige) rechtmatige verwachtingen om van hun gunstiger regime onder hun oud statuut te kunnen blijven genieten.

(ii) *De pensioenregeling van het personeel van de politiediensten onder de **wet van 28 december 2011** houdende diverse bepalingen*

15. Titel 8 (pensioenen), hoofdstuk 1 (pensioenen van de overheidsector), afdeling 1 (verhoging van de pensioenleeftijd) van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen (hierna genoemd “**de wet van 28 december 2011**”) wijzigt (o.m.) artikel 46 van de wet van 15 mei 1984.

Door deze wet werden de volgende wijzigingen aan de algemene pensioenregeling gebracht:

- (i) de verhoging van 60 naar 62 jaar van de effectieve leeftijd om een onmiddellijk of uitgesteld rustpensioen te genieten (art. 85)
- (ii) de berekening van het pensioen op de wedde van de tien laatste loopbaanjaren (art. 105 en 106)
- (iii) de verhoging van de ingangsdatum van de vervroegde pensioen (art. 107)
- (iv) voor de vanaf 1 januari 2012 gepresteerde diensten kan geen voordeliger tantième worden toegekend dan 1/48 (art. 95-97)
- (v) de beperking van de in aanmerkingneming van de periodes van vrijwillige loopbaanonderbreking na 1 januari 2011 tot 1 jaar (art. 101)

Artikel 85 van de wet van 28 december 2011 **wijzigt artikel 46** wet van 15 mei 1984 door de pensioengerechtigde leeftijd te verhogen tot **62 jaar** (met uitzondering van ambtenaren die een lange loopbaan van 42 of 41 jaar hebben, zij kunnen reeds op respectievelijk 60 en 61 jaar op pensioen).

Dit artikel 85 luidt als volgt:

“Artikel 46 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, gewijzigd bij de wet van 21 mei 1991, wordt vervangen als volgt :

“Art. 46. § 1. Het pensioen kan worden verleend vanaf de eerste dag van de maand die volgt op die van hun 62ste verjaardag of op de eerste dag van de maand die volgt op de datum van de stopzetting van hun functies indien deze zich later voordoet, aan de personen die :

1° minstens 40 pensioenaanspraakverlenende dienstjaren tellen in het stelsel van de staatsambtenaren;

2° en hun loopbaan hebben beëindigd na 31 december 1976 en in aanmerking komende diensten of periodes van na die datum kunnen laten gelden op voorwaarde dat zij ten minste vijf pensioenaanspraakverlenende dienstjaren tellen, met uitsluiting van de bonificaties wegens studies en van de periodes vergoed wegens diensten die voor de vaststelling van de wedde meetellen.

Voor de toepassing van het eerste lid, 1°, worden eveneens in aanmerking genomen, de kalenderjaren waarvoor pensioenrechten kunnen worden geopend op een vervroegd pensioen in de regeling van de werknemers of in een ander wettelijk Belgisch pensioenstelsel.

In afwijking van het eerste lid, wordt de leeftijd van 62 jaar vervangen door :

- 60 jaar voor de personen die minstens 42 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig het eerste lid, 1°, kunnen laten gelden;*
- 61 jaar voor de personen die minstens 41 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig het eerste lid, 1°, kunnen laten gelden.*

§ 2. In afwijking van paragraaf 1, wordt de leeftijd vastgesteld :

1° Voor de rustpensioenen die ingaan tussen 1 januari 2013 en 31 december 2013 :

- op 60 jaar en 6 maanden voor de personen die minstens 38 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden;*
- op 60 jaar voor de personen die minstens 40 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden.*

2° Voor de rustpensioenen die ingaan tussen 1 januari 2014 en 31 december 2014 :

- op 61 jaar voor de personen die minstens 39 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden;*
- op 60 jaar voor de personen die minstens 40 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden.*

3° Voor de rustpensioenen die ingaan tussen 1 januari 2015 en 31 december 2015 :

- op 61 jaar en 6 maanden voor de personen die minstens 40 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden;*
- op 60 jaar voor de personen die minstens 41 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden.*

§ 3. De in § 1, eerste lid, 1°, bepaalde voorwaarde dient niet vervuld te worden door de persoon die de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

§ 4. De paragrafen 1 tot 3 zijn evenwel niet van toepassing :

1° op de personen van wie de diensten werden beëindigd als gevolg van de zwaarste in hun statuut bepaalde tuchtstraf of, indien ze geen statuut hebben of indien geen tuchtregeling erin is opgenomen, ten gevolge van een ontslag om een dringende reden waardoor ze hun betrekking zonder opzeggingstermijn, noch opzeggingsvergoeding verloren, voor zover dit ontslag, indien het gerechtelijk werd betwist, geldig werd verklaard door de bevoegde rechtbanken en geen enkele schadeloosstelling aan de betrokkene werd toegekend;

2° op de militairen die verplicht werden het leger te verlaten ten gevolge van de artikelen 19, 31, 32 of 33 van het Strafwetboek of van artikel 5 van het Militair Strafwetboek.

Wanneer een persoon zijn loopbaan in de in het eerste lid bedoelde omstandigheden beëindigd heeft en later opnieuw pensioenaanspraakverlenende diensten verricht, kunnen enkel de vanaf de nieuwe indiensttreding verrichte diensten in aanmerking komen voor de toekenning van het rustpensioen.

§ 5. Voor de toepassing van paragraaf 1, eerste lid, 2°, wordt geen rekening gehouden met de diensten reeds in aanmerking genomen voor een pensioen in de werknemersregeling door toepassing van de wet van 5 augustus 1968 tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privésector.”

Artikel 88 van de wet van 28 december 2011 bepaalt dat de **wijzigingen van artikel 46 van de wet van 15 mei 1984 van toepassing zijn op al de personeelsleden** van de geïntegreerde politie (Onder artikel 38, 2°, h) van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen vallen de personeelsleden, alsmede aan de door de Koning of door de met benoemingsbevoegdheid beklede vergadering benoemde leden van de beheers-, bestuurs- en directieorganen van de geïntegreerde politie.) **met uitzondering van bepaalde categorieën.**

Artikel 88 stelt:

“Niettegenstaande elke andere wettelijke, reglementaire of contractuele bepaling, zijn de voorwaarden inzake leeftijd en duur van de diensten vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregeling toepasselijk op elke persoon wiens pensioen bedoeld wordt in artikel 38 van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen of artikel 80 van de wet van 3 februari 2003 houdende diverse wijzigingen aan de wetgeving betreffende de pensioenen van de openbare sector.

Het eerste lid doet geen afbreuk aan de preferentiële leeftijdsgrenzen van de oppensioenstelling bepaald:

- voor het rijdend personeel van de NMBS holding;
- voor de geïntegreerde politie;
- voor de militairen.(...)” (eigen onderlijning).

16. Door verzoekende partijen werd een verzoekschrift tot vernietiging neergelegd bij het grondwettelijk Hof ertoe strekkende de artikelen 85 en 88 te horen vernietigen.

Deze artikelen zouden in werking treden op 1 januari 2013 maar werden voor deze datum reeds gewijzigd / vervangen door de artikelen 2 en 3 van de wet van 13 december 2012 (houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidsector).

Het Grondwettelijk Hof besliste in haar arrest van 06 juni 2013 o.m.:

“(…)

B.5. Het beroep tot vernietiging is gericht tegen bepalingen die als dusdanig nooit in werking zijn getreden.

Dit beroep is derhalve zonder voorwerp.

Tegen de artikelen 2 en 3, 1°, van de wet van 13 december 2012 kan echter nog een beroep tot vernietiging worden ingesteld, uiterlijk op 21 juni 2013.

Om die redenen,

het Hof

beslist dat het beroep tot vernietiging dat is gericht tegen de artikelen 85 en 88 van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen, van de rol zal worden geschrapt indien geen beroep tot vernietiging van de artikelen 2 en 3, 1°, van de wet van 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidsector wordt ingesteld vóór 22 juni 2013 of indien een dergelijk beroep, wanneer het wordt ingesteld, door het Hof zou worden verworpen.(…)”

- (iii) *De pensioenregeling van het personeel van de politiediensten onder de **wet van 13 december 2012** houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidsector (**hierna wet van 13 december 2012**)*

17. Artikel 2 van de wet van 13 december 2012 wijzigde (opnieuw) artikel 46 van de wet van 15 mei 1984.

Artikel 46, na wijziging door artikel 2 van de wet van 13 december 2012 luidt als volgt:

“§ 1 Het pensioen kan worden verleend vanaf de eerste dag van de maand die volgt op die van hun 62ste verjaardag of op de eerste dag van de maand die volgt op de datum van de stopzetting van hun functies indien deze zich later voordoet, aan de personen die:

1°minstens 40 pensioenaanspraakverlenende dienstjaren tellen in het stelsel van de staatsambtenaren;

2°en hun loopbaan hebben beëindigd na 31 december 1976 en in aanmerking komende diensten of periodes van na die datum kunnen laten gelden op voorwaarde dat zij ten minste vijf pensioenaanspraak-verlenende dienstjaren tellen, met uitsluiting van de bonificaties wegens studies en van de periodes vergoed wegens diensten die voor de vaststelling van de wedde meetellen.

Voor de toepassing van het eerste lid, 1°, worden:

1°eveneens in aanmerking genomen, de kalenderjaren waarvoor pensioenrechten kunnen worden geopend op een vervroegd pensioen in de regeling van de werknemers of in een ander wettelijk Belgisch pensioenstelsel;

2°gelijkgesteld met jaren als beroepsbrandweerman, de loopbaanjaren als vrijwillige brandweerman voor zover deze vrijwillige brandweerman rechtstreeks deelneemt aan de brandbestrijding en op rust gesteld wordt als beroepsbrandweerman. Onder “vrijwillige brandweerman dient te worden verstaan de brandweerman die verbonden is door een dienstnemingscontract zoals bedoeld in artikel 11 of 16 van bijlage 3 “Modelreglement voor

de organisatie van een gemeentelijke vrijwilligersbrandweerdienst van het koninklijk besluit van 6 mei 1971 tot vaststelling van de modellen van gemeentelijke reglementen betreffende de organisatie van de gemeentelijke brandweerdiensten en die deel uitmaakt van een brandweerdienst of een intercommunale brandweervereniging opgericht krachtens de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming en die niet de hoedanigheid bezit van lid van het gemeentepersoneel. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het begrip “vrijwillige brandweerman wijzigen om het in overeenstemming te brengen met de regelgeving betreffende de rechtspositie van de vrijwillige brandweerman.

In afwijking van het eerste lid, wordt de leeftijd van 62 jaar vervangen door:

–60 jaar voor de personen die minstens 42 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig het eerste lid, 1°, kunnen laten gelden;

–61 jaar voor de personen die minstens 41 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig het eerste lid, 1°, kunnen laten gelden.

§ 2 In afwijking van paragraaf 1, wordt de leeftijd vastgesteld:

1°Voor de rustpensioenen die ingaan tussen 1 januari 2013 en 31 december 2013:

–op 60 jaar en 6 maanden voor de personen die minstens 38 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden;

–op 60 jaar voor de personen die minstens 40 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden.

2°Voor de rustpensioenen die ingaan tussen 1 januari 2014 en 31 december 2014:

–op 61 jaar voor de personen die minstens 39 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden;

–op 60 jaar voor de personen die minstens 40 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden.

3°Voor de rustpensioenen die ingaan tussen 1 januari 2015 en 31 december 2015:

–op 61 jaar en 6 maanden voor de personen die minstens 40 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden;

–op 60 jaar voor de personen die minstens 41 dienstjaren vastgesteld overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, 1°, kunnen laten gelden.

§ 2/1 In afwijking van §§ 1 en 2 en onverminderd § 1, eerste lid, 2°, wordt voor de personen die vóór 1 januari 1956 geboren zijn, de leeftijd op 62 jaar vastgesteld voor zover zij minstens 37 kalenderjaren tellen zoals bepaald in § 1, tweede lid, 1°.

§ 3 De in § 1, eerste lid, 1°, § 2 en § 2/1 bepaalde voorwaarde inzake duur van de diensten dient niet vervuld te worden door de persoon geboren vóór 1 januari 1953 of door de persoon die de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft.

In afwijking van § 2, 2°, wordt de leeftijd voor de rustpensioenen die ingaan in de maand januari 2014 vastgesteld overeenkomstig § 2, 1°.

In afwijking van § 2, 3°, wordt de leeftijd voor de rustpensioenen die ingaan in de maand januari 2015 vastgesteld overeenkomstig § 2, 2°.

In afwijking van § 1, eerste lid, 1°, en derde lid, wordt de leeftijd voor de rustpensioenen die ingaan in de maand januari 2016 vastgesteld overeenkomstig § 2, 3°.

De pensioenen die ingaan tijdens de maand januari van de jaren 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 of 2022, worden, voor de toepassing van § 3/1, geacht respectievelijk in te gaan in 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 of 2021.

§ 3/1

Om te bepalen of het vereiste minimumaantal pensioenaanspraakverlenende dienstjaren bedoeld in § 1, eerste lid, 1°, en derde lid, § 2 en § 3, tweede tot vierde lid, wordt bereikt, wordt de duur van de in het tweede lid bedoelde diensten verstrekt in een ambt waaraan de wet, voor de pensioenberekening, een gunstiger tantième dan 1/60e verbindt, vermenigvuldigd met de in het vijfde lid vastgestelde coëfficiënt die overeenstemt met het aan die diensten verbonden tantième, de ingangsdatum van het pensioen en het minimumaantal vereiste dienstjaren.

De in het eerste lid bedoelde diensten zijn de werkelijk gepresteerde pensioenaanspraakverlenende diensten, de verlopen met behoud van bezoldiging en de situaties vermeld in de lijst bedoeld bij artikel 88, vijfde lid, van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen, die aanneembaar zijn voor de opening van het recht op pensioen, evenals de in § 1, tweede lid, 2°, bedoelde loopbaanjaren als vrijwillige brandweerman. Ook indien, voor de berekening van het pensioen, het voordeliger tantième niet behouden blijft tijdens de situaties opgesomd

in de hierboven bedoelde lijst, moet de in het vijfde lid bedoelde coëfficiënt toegepast worden op deze periode op basis van het tantième dat aan deze periode zou verbonden geweest zijn indien de betrokkene werkelijke diensten was blijven presteren in de functie die hij vóór die situatie uitoefende.

Het eerste lid is eveneens van toepassing op de in het tweede lid bedoelde diensten gepresteerd bij de NMBS-Holding.

Het eerste lid is niet van toepassing op de diensten gepresteerd bij instellingen waarvan het pensioenstelsel wordt geregeld bij de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden.

De coëfficiënt of coëfficiënten bedoeld in het eerste lid worden als volgt vastgesteld:

Jaar waarin het pensioen ingaat	Tantième 1/55					Tantième 1/50 en andere gunstige tantièmes				
	Minimumaantal vereiste dienstjaren					Minimumaantal vereiste dienstjaren				
	38 jaar	39 jaar	40 jaar	41 jaar	42 jaar	38 jaar	39 jaar	40 jaar	41 jaar	42 jaar
2013	1,0910	—	1,0908	—	—	1,1999	—	1,2001	—	—
2014	1,0910	1,0909	1,0908	—	—	1,1999	1,2000	1,2001	—	—
2015	—	1,0909	1,0908	1,0910	—	—	1,2000	1,2001	1,1999	—
2016	—	—	1,0908	1,0910	1,0909	—	—	1,2001	1,1999	1,2000
2017	—	—	1,0644	1,0649	1,0654	—	—	1,1706	1,1714	1,1722
2018	—	—	1,0390	1,0401	1,0500	—	—	1,1429	1,1443	1,1454
2019	—	—	1,0390	1,0401	1,0500	—	—	1,1164	1,1181	1,1200
2020	—	—	1,0390	1,0401	1,0500	—	—	1,0908	1,0933	1,0957
2021	—	—	1,0390	1,0401	1,0500	—	—	1,0667	1,0697	1,0722
Vanaf 2022	—	—	1,0390	1,0401	1,0500	—	—	1,0436	1,0467	1,0500

Elke ononderbroken pensioenaanspraakverlenende periode, desgevallend onderverdeeld in afzonderlijke perioden naargelang het aan de diensten verbonden tantième, wordt geteld van de begin- tot en met de einddatum. De dagen die deel uitmaken van een onvolledige kalendermaand worden in aanmerking genomen ten belope van het gedeelte dat zij vertegenwoordigen in verhouding tot het aantal dagen dat werkelijk begrepen is in die volledige kalendermaand. Het resultaat van deze telling wordt, voor elke afzonderlijke periode, uitgedrukt in maanden met vier decimalen waarbij naar boven wordt afgerond indien de vijfde decimaal gelijk of groter is dan vijf. Dezelfde afronding wordt toegepast op het product dat wordt verkregen nadat de som van deze, per tantième samenge telde, afzonderlijke perioden werd vermenigvuldigd met de coëfficiënt bedoeld in het vijfde lid. De som van deze producten wordt uitgedrukt in maanden met vier decimalen.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, beslissen om de coëfficiënt 1,1200 vastgesteld in de laatste kolom van de tabel in het vijfde lid, voor de in die kolom bedoelde gevallen, te behouden voor de jaren na 2019.

§ 3/2 De toepassing van § 1, tweede lid, 1°, kan niet meebrengen dat voor een bepaald kalenderjaar meer dan 12 maanden in aanmerking genomen worden voor de opening van het recht op het pensioen.

§ 4 De paragrafen 1 tot 3 zijn evenwel niet van toepassing:

1° op de personen van wie de diensten werden beëindigd als gevolg van de zwaarste in hun statuut bepaalde tuchtstraf of, indien ze geen statuut hebben of indien geen tuchtregeling erin is opgenomen, ten gevolge van een ontslag om een dringende reden waardoor ze hun betrekking zonder opzeggingstermijn, noch opzeggingsvergoeding verloren, voor zover dit ontslag, indien het gerechtelijk werd betwist, geldig werd verklaard door de bevoegde rechtbanken en geen enkele schadeloosstelling aan de betrokkene werd toegekend;

2° op de militairen die verplicht werden het leger te verlaten ten gevolge van de artikelen 19, 31, 32 of 33 van het Strafwetboek of van artikel 5 van het Militair Strafwetboek.

Wanneer een persoon zijn loopbaan in de in het eerste lid bedoelde omstandigheden beëindigd heeft en later opnieuw pensioenaanspraak-verlenende diensten verricht, kunnen enkel de vanaf de nieuwe indiensttreding verrichte diensten in aanmerking komen voor de toekenning van het rustpensioen.

§ 5 Voor de toepassing van paragraaf 1, eerste lid, 2°, wordt geen rekening gehouden met de diensten reeds in aanmerking genomen voor een pensioen in de werknemersregeling door toepassing van de wet van 5 augustus

1968 tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privésector.”

Artikel 2 behoudt de in 2011 voorziene algemene regel m.b.t. de vereiste van **een (vervroegde) pensioen gerechtigde leeftijd van 62** en een **vereiste loopbaan van 40 jaar** zoals deze werd ingevoerd door artikel 85 van de wet van 28 december 2011.

Er worden een aantal **overgangsmaatregelen** ingevoerd.

Er werd een **systeem van coëfficiënten** ingevoerd waardoor groepen met een voordelige tantième sneller de vereiste loopbaan bereiken.

Politieofficieren genieten van een voordelige tantième van 1/50.

CALog personeel heeft daarentegen geen voordelige tantième en hun dienstjaren worden bijgevolg ook niet met een coëfficiënt vermenigvuldigd.

Artikel 3 van de wet van 13 december 2012 verving het tweede tot vierde lid van **artikel 88** van de wet van 28 december 2011.

Na de wijziging door artikel 3 van de wet van 13 december 2012 luidde artikel 88 van de wet van 28 december 2011 als volgt:

“Niettegenstaande elke andere wettelijke, reglementaire of contractuele bepaling zijn de voorwaarden inzake leeftijd en duur van de diensten vermeld in artikel 46, § 1, eerste lid, 1°, van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen toepasselijk op elke persoon wiens pensioen bedoeld wordt in artikel 38 van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen of artikel 80 van de wet van 3 februari 2003 houdende diverse wijzigingen aan de wetgeving betreffende de pensioenen van de openbare sector.

Het eerste lid doet geen afbreuk aan de voorwaarden inzake duur van de diensten en aan de preferentiële leeftijdsgrenzen van de oppensioenstelling bepaald:

- voor het rijdend personeel van de NMBS-Holding;*
- voor de geïntegreerde politie;*
- voor de militairen;*
- voor de gewezen militairen bedoeld in artikel 10 van de wet van 30 maart 2001 betreffende het pensioen van het personeel van de politiediensten en hun rechthebbenden, in artikel 5bis van de wet van 25 februari 2003 houdende de inrichting van de functie van veiligheidsbeambte met het oog op de uitvoering van taken die betrekking hebben op de politie van hoven en rechtbanken en de overbrenging van gevangenen, in artikel 10 van de wet van 16 juli 2005 houdende de overplaatsing van sommige militairen naar een openbare werkgever en in artikel 194 van de wet van 28 februari 2007 tot vaststelling van het statuut van de militairen van het actief kader van de Krijgsmacht.*

In afwijking van het eerste lid worden de personen die zich op eigen aanvraag op 1 januari 2012 in een voltijdse of deeltijdse disponibiliteit voorafgaand aan de oppensioenstelling bevinden of in een vergelijkbare situatie, op pensioen gesteld op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van de termijn van die disponibiliteit of van de ermee gelijkgestelde situatie. Deze datum kan evenwel niet gelegen zijn voor de eerste dag van de maand die volgt op de 60e verjaardag.

Het derde lid is eveneens van toepassing op de personen die bij hun werkgever een aanvraag om vóór 5 maart 2013 in een in datzelfde lid beoogde situatie te worden geplaatst hebben ingediend :

- 1° vóór 1 januari 2012;*
- 2° of vanaf 1 januari 2012 op voorwaarde dat deze aanvraag door de werkgever werd ingewilligd vóór 5 maart 2012.*

De afwijkingen voorzien in het derde en vierde lid zijn niet meer van toepassing indien het personeelslid de disponibiliteit of de vergelijkbare situatie voortijdig beëindigt.

Het rijdend personeel bedoeld in het tweede lid zijn de personeelsleden die behoren tot het rijdend personeel bepaald door het pensioenreglement van de NMBS Holding zoals het van kracht was op 28 december 2011

18. Het verschil in behandeling m.b.t. de (vervroegde) pensioenleeftijd heeft weinig toelichting daar de algemene verhoging, met uitzondering van bepaalde categorieën, van 2 jaar duidelijk blijkt uit de wet.

De wijziging doorgevoerd door de wet van 28 december 2011 had, zoals hoger gesteld, de (vervroegde) pensioenleeftijd in het algemeen opgetrokken van **60 naar 62 jaar**.

Door artikel 88 van de wet van 28 december 2011 werd uitdrukkelijk gesteld dat deze verhoging van (vervroegde) pensioenleeftijd niet gold voor de personeelsleden van de geïntegreerde politie die een preferentiële leeftijdsgrens van oppensioenstelling hadden. Deze uitzondering betreft enerzijds de personeelsleden die behoren tot het basiskader, het middenkader of het kader van hulpagenten van politie behorende tot het operationeel kader die op 58 jaar op pensioen konden gaan en anderzijds de personeelsleden “ex rijkswachters” die op pensioen konden gaan op 54, 56 of 58 jaar.

Voor wie geen uitzondering werd gemaakt gold de nieuwe (vervroegde) pensioenleeftijd van 62 jaar en het betrof hier de categorie van:

- Officieren van het operationeel kader – niet ex-rijkswacht;
- CALog personeel – niet ex-rijkswacht.

Deze 2 categorieën werden uitgesloten (impliciet) van de voor de geïntegreerde politie voorziene uitzondering op de verhoging van de pensioenleeftijd.

Het basiskader, middenkader of het kader van hulpagenten van politie van het operationeel kader, zijnde de officieren behorende tot het operationeel kader en het CALog personeel “ex rijkswachters” die op pensioen konden gaan op 54, 56, of 58 jaar.

19. De belangrijkste wijziging in het aangevochten artikel 88 was de toevoeging dat het eerste lid geen afbreuk deed aan **“de voorwaarde inzake de duur van de diensten”**. Dit betekende dat niet alleen de leeftijdsgrenzen behouden bleven maar ook de nieuwe loopbaanvoorwaarden niet van toepassing waren.

Deze toevoeging kan echter op twee manieren worden geïnterpreteerd.

Een eerste interpretatie volgt uit de letterlijke lezing van de wet en die ondersteunt wordt door het antwoord van de minister op een parlementaire vraag.

Deze interpretatie stelt dat het eerste lid geen afbreuk doet aan de voorwaarden inzake de duur van de diensten voor de geïntegreerde politie. Er wordt geen onderscheid gemaakt onder de leden van de geïntegreerde politie. M.a.w. ongeacht of het lid van de geïntegreerde politie de preferentiële leeftijdsgrens geniet, besliste de wetgever geen afbreuk te doen aan de voorwaarden inzake de duur van de diensten voor de gehele geïntegreerde politie.

M.a.w. voor de officieren en het CALog personeel geen “ex rijkswachters” betekent dit dat de loopbaanvoorwaarde van 5 jaar behouden blijven. Dit komt erop neer dat aangezien voor de leden van de geïntegreerde politie de oude loopbaanvoorwaarden blijven gelden, zij op de leeftijd van 60 jaar op pensioen kunnen gaan met een loopbaan van 5 jaar i.p.v. 42 jaar. (zoals voorzien in artikel 46 § 1, lid 3 wet 15 mei 1984 zoals gewijzigd). Dit komt erop neer dat het regime voor wat betreft de loopbaanvoorwaarden van vóór de wetten van 28 december 2011 en 13 december 2012 zo goed als behouden blijft.

Deze interpretatie vindt steun in het antwoord dat de Minister van Binnenlandse Zaken en gelijke kansen gaf in de Kamercommissie op 25 april 2012 op een parlementaire vraag van

Mevr. GALANT m.b.t. de algemene zaken en het openbaar ambt, die reeds in haar vraag wees op de verschillende behandeling die zeer vergaand kon zijn, nl. tot 11 jaar later op pensioen gaan en dit m.b.t. personeelsleden van dezelfde geïntegreerde politie.

Volgens het verslag stelde Mevr. GALANT volgende vraag:

“Een aantal nieuwe bepalingen bevatten mogelijke discriminaties: niet alle personeelsleden van de geïntegreerde politie worden gelijk behandeld bij de toepassing van de geplande maatregelen. Als gevolg van de nieuwe wetgeving zou er in de categorie van de officieren en hoofdofficieren na vele jaren wederom een onderscheid gemaakt worden. In 2001 hadden de officieren afkomstig uit de Rijkswacht het recht op een vervroegd pensioen op de leeftijd van 54 jaar behouden, terwijl de collega-officieren afkomstig uit de gerechtelijke en gemeentepolitie slechts 6 jaar later met pensioen konden gaan. In de nieuwe wet wordt de “vervroegde” uitstap uitgesteld tot 62 jaar, terwijl er voor de officieren van de voormalige Rijkswacht niets verandert. Aan hun bestaand stelsel van vervroegd pensioen wordt er helemaal niet geraakt, waardoor sommige politieofficieren 11 jaar langer dan anderen zullen moeten werken. Sommige officieren zullen dat verschil in behandeling misschien voor de Rechtbank aanklagen (...).”

Mevrouw Joëlle MILQUET, Minister van Binnenlandse Zaken antwoordde:

“Die kwesties vallen onder de bevoegdheid van de Minister van Pensioenen en werden in de Regering besproken. Wij hebben een uitzondering ingevoerd op de regel van 60-62 jaar. Voor de politiediensten hebben we de regel van pensionering op 58 jaar behouden. Er is dus wel een uitzondering. Wij hebben met de aanpassing voortgebouwd op de huidige situatie: de bestaande verschillen worden behouden. Er komen geen extra's, maar er wordt ook niets van afgeknibbeld. Er is bij de politie een verschil tussen diegene die met 54 of met 58 jaar kunnen vertrekken, er is de problematiek van de officieren en de leden van het vroeger gemeentelijk kader, voor wie niet dezelfde regels gelden. (...).

Er is geen uniforme regeling voor al het politiepersoneel, maar zij hebben toch het voordeel dat hun pensioen, net zoals dat van de brandweerlieden, berekend wordt op 50sten, zij mogen dus eerder met pensioen, met 60 jaar i.p.v. met 62 jaar (...).”

Op de expliciete vraag van Mevr. GALANT waarbij deze stelt dat “de discriminaties door de vroegere wet werden geschapen blijven dus bestaan, maar er komen geen nieuwe bij. Men heeft dat kunnen vermijden en lange loopbanen gecreëerd”,

antwoordde de Minister van Binnenlandse Zaken mevrouw Joëlle MILQUET:

“Precies. Er is zelfs sprake van positieve discriminatie wat de klassieke regel m.b.t. het pensioen op 62 jaar wordt op hen niet toegepast.” (Parl. St., Kamer, 2011-2012, CRIV 53, COM 464, woensdag 25 april 2012, blz. 1-3).

De minister bevestigde dus expliciet dat de hervorming de verschillen in de geïntegreerde politie niet zou vergroten. Artikel 88, zoals opgenomen in de wet van 2011, vermeldt enkel de preferentiële leeftijdsgrenzen die behouden blijven, doch stelt niets over de duur van de diensten. Volgens de eerste interpretatie van artikel 3 van de wet van 13 december 2012 heeft de wetgever dit probleem willen aanpakken en wegwerken. Deze interpretatie ligt in de lijn met de eerdere verklaringen van de minister.

Een tweede interpretatie die door de pensioenadministratie (zie Overzicht van de nieuwe pensioenmaatregelen in de overheidssector, http://pdos.fgov.be/pdos/pdf/professionals/pension_reform.201304.nl.pdf (18/06/2013) p. 7) en Ministerraad (in de aanvullende memorie in de zaak met rolnummer 5438 voor het Grondwettelijk Hof) wordt gevolgd, beperkt het behoud van de duur van de diensten tot de leden van de geïntegreerde politie die tevens een preferentiële leeftijdsgrens van oppensioenstelling hebben.

Deze interpretatie vindt ook steun in het feit dat de voorbereidende werken spreken over “bepaalde” leden van het operationeel kader van de geïntegreerde politie en niet over alle leden van het operationeel kader van de geïntegreerde politie. Ook lijken de voorbereidende werken het behoud van de loopbaanvoorwaarde rechtsreeks aan het behoud van de preferentiële leeftijdsgrenzen te koppelen. Enkel de leden van de geïntegreerde politie met preferentiële leeftijdsgrenzen behouden volgens de interpretatie van de voorbereidende werken hun loopbaanvoorwaarde.

“• Er wordt verduidelijkt dat de bestaande uitzondering voor het rijdend personeel van de NMBS, voor bepaalde leden van het operationeel kader van de geïntegreerde politie en voor militairen, niet alleen betrekking heeft op het behoud van de preferentiële leeftijdsgrenzen, maar ook op het behoud van de loopbaanvoorwaarden. (Parl. St., Kamer, 2011-2012, DOC 53 2405/001, p.4).

Al gelang naar de interpretatie die men geeft aan de wettekst en de aanvulling “van het behoud van de duur van de diensten” ontstaat er al dan niet een nieuw verschil in behandeling tussen enerzijds de officieren van de geïntegreerde politie en het CALog personeel “ex rijkswachters” enerzijds, en de andere officieren van het operationeel kader en het CALog personeel “niet ex-rijkswachters”.

Het onderscheid ingevoerd met artikel 85 en artikel 88 van de wet van 28 december 2011, dat behouden werd door de nieuwe wet van 13 december 2012, wordt versterkt en vergroot door het artikel 3 van de wet van 12 december 2012.

Naast een hogere leeftijdsgrens wordt er ook een onderscheid in aantal dienstjaren ingevoerd. Politieofficieren en CALog personeel “ex rijkswachters” hebben immers slechts een loopbaanvoorwaarde van 20 jaar om dan op 54, 56 of 58 jaar op pensioen te kunnen gaan daar waar andere politieofficieren en CALog personeelsleden volgens de regeling moeten voldoen aan een loopbaanvoorwaarde van normaal 40 jaar, uitzonderlijk 41 en 42 jaar om op pensioen te gaan op 62 jaar, uitzonderlijk op 60 en 61 jaar.

20. Om na te gaan of voor dit onderscheid van personen die zich in dezelfde positie bevinden **een redelijke verantwoording** bestaat, dienen **de voorbereidende werkzaamheden** van de wet van 28 december 2011 en de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 13 december 2012 te worden geraadpleegd.

* Wet van 28 december 2011

21. In de memorie van toelichting worden de wijzigingen aan de bestaande pensioenregeling in algemene bewoordingen als volgt gemotiveerd:

“Het begrotingsakkoord van de regering voorziet in de sanering van de overheidsfinanciën met 11,3 miljard euro. Ten einde een dergelijke sanering mogelijk te maken en de welvaart in stand te houden, dringen zich maatregelen op inzake pensioenen, en meer bepaald inzake pensioenen van de overheidssector.” (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/003, p.17).

Wat betreft artikel 88 van de wet van 28 december 2011 stelt de memorie van toelichting:

“Het rijdend personeel van de NMBS-holding, het personeel van de geïntegreerde politie en de militairen worden momenteel niet beoogd door de maatregelen ter verhoging van de pensioenleeftijd en de loopbaan.” (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/003, p.19; eigen onderlijning).

22. In het advies van de Raad van State m.b.t. het ingediende wetsontwerp formuleerde de Raad van State enkele pertinente bemerkingen m.b.t. het gecreëerde onderscheid.

Hierbij dienen de volgende passages in het advies nr. 50.742 van de Raad van State van 20 december 2011 te worden vermeld.

Vooreerst formuleert de Raad van State de volgende algemene bemerking:

“1. De voorliggende amendementen bevatten vanwege hun aard tal van onderscheiden gebaseerd op de leeftijd.

Zelfs indien wordt uitgegaan van de constatacie dat de wetgeving inzake pensioenen noodzakelijkerwijze meebrengt dat criteria worden vastgesteld die gebaseerd zijn op de leeftijd van de betrokkenen en dat die vaststelling haar grondslag ontleent aan de ruime opportuniteitsbevoegdheid die aan de wetgever wordt toegekend, is het voor sommige voorgestelde regels niet steeds onmiddellijk duidelijk in hoeverre een verschillende behandeling gewettigd is in het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.” (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/013, p.4).

Vervolgens stelt de Raad van State voor wat betreft het uitzonderingsregime van onder meer de geïntegreerde politie:

“Artikel 4, tweede lid, stelt dat het eerste lid geen afbreuk doet aan de preferentiële leeftijdsgrenzen van de oppensioenstelling bepaald voor het rijdend personeel van de NMBS Holding, voor de geïntegreerde politie en voor de militairen. Luidens de bespreking van het artikel worden deze personeelscategorieën “momenteel niet beoogd door de maatregelen ter verhoging van de pensioenleeftijd en de loopbaan”. Ten aanzien vande artikelen 10 en 11 van de Grondwet dient deze verschillende behandeling te worden gerechtvaardigd.” (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/013, p.9; eigen onderlijning).

23. In het aanvullend verslag namens de Commissie voor de Sociale Zaken kan het gevolg worden teruggevonden dat de wetgever aan het bovenvermeld advies van de Raad van State heeft gegeven .” (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/016).

De heer Vincent VAN QUICKENBORNE, minister van Pensioenen, verklaart voor wat betreft de opmerking van de Raad van State over de motivering van de verschillen in leeftijd en in tantièmes het volgende:

“De minister verklaart dat de verschillen in leeftijd en in tantièmes in de verschillende pensioenstelsels binnen de overheidssector zijn uitgewerkt naarmate de geschiedenis zich in België ontwikkelde. De huidige Pensioendienst voor de overheidssector is een samensmelting van verschillende indertijd bestaande kassen, onder meer de Militaire Pensioenkas, de Koloniale Pensioenkas, de Kas van weduwen en wezen,...

De afgelopen 50 jaar zijn diverse wetten afgekondigd om de pensioenstelsels geleidelijk aan te harmoniseren. Dat is de bedoeling die ook hier voorligt, aangezien de bestaande verschillen worden verkleind zonder dat ze echter definitief worden opgeheven. Om te antwoorden op de opmerkingen van de Raad van State over de inachtneming van het gelijkheidsbeginsel is dus geen amendement nodig.” (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/016, p. 3).

Vervolgens gaat de heer Vincent VAN QUICKENBORNE verder in op de historiek van het bestaande pensioenstelsel die de aanpak in het voorontwerp van wet zou moeten rechtvaardigen (zie Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/016, p. 7 tot en met 11).

Inzake de politie en de militairen, stelt de heer Vincent VAN QUICKENBORNE het volgende:

“De reden waarom de politie en de militairen momenteel zijn uitgesloten uit deze hervorming vloeit voort uit het feit dat het gaat om organen die instaan voor de veiligheid en die zeer recent grondige hervormingen in respectievelijk 2001 en 2007 hebben ondergaan. Deze hervormingen zijn gepaard gegaan met overgangsmaatregelen die nu nog van kracht zijn en vandaag moeilijk opnieuw in vraag kunnen worden gesteld. De reden waarom het rijdend personeel van de NMBS-holding is uitgesloten van deze hervorming betreft het element veiligheid (cf. Buizingen). Bovendien zijn de drie vermelde categorieën onderworpen aan een andere pensioenleeftijd.

De noodzakelijke structurele hervorming van de pensioenwetgeving, die de bedoeling heeft om de vervroegde uittredingsleeftijd op te trekken en het financieel evenwicht van het pensioensysteem te handhaven vertrekt dus noodzakelijkerwijs vanuit een historisch gegroeide situatie die gekenmerkt wordt door verschillen die in een aantal gevallen niet meer verantwoordbaar zijn omdat de huidige wetgeving in een aantal gevallen gelijke situaties ongelijk behandelt en ongelijke situaties gelijk behandelt.

Dit ontwerp beoogt de inspanningen gelijk te verdelen over de verschillende beroepscategorieën, rekening houdend met de reële verschillen die blijven bestaan en met de inspanningen die in een recent verleden reeds gevraagd werden van bepaalde beroepscategorieën. De wetgever maakt deze en tal van andere afwegingen om tot een evenwichtig geheel te komen waarbij via de weg van de geleidelijkheid bestaande onevenwichten weggewerkt worden. De plotse afschaffing van alle verschillen is niet verantwoord omdat dit een te grote ontwrichting voor de rechtsorde zou betekenen en ongewenste sociale en economische gevolgen zou hebben.

Bovendien blijven er verschillen bestaan tussen bepaalde beroepscategorieën die een verschillende pensioenwetgeving objectief verantwoorden. Het uitgangspunt van dit ontwerp is dat inzake de algemene principes een maximale eenvormigheid nagestreefd wordt. Dat is ook de reden waarom een aantal bijzondere stelsels, met name in het pensioenstelsel van de werknemers afgeschaft worden en waarom een aantal bepalingen uit de algemene reglementering op een aantal specifieke doelgroepen in de publieke sector toegepast wordt. Dit ontwerp voorziet echter ook in tal van overgangsmaatregelen die de Koning toelaten om, na overleg met de sociale partners, besluiten op maat van de betrokken beroepscategorieën te nemen die beter aansluiten bij de realiteit van vandaag en dierekening houden met de hiervoor vermelde overwegingen.” (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/016, p. 1 - 12; eigen onderlijning).

24. Bovenvermelde problematiek maakt het voorwerp uit van een laatste debat in de Commissie voor de Sociale Aangelegenheden zoals blijkt uit het verslag van 23 december 2011 van deze Commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

In reactie op een amendement dat de heer PIETERS wenste in te dienen teneinde bovenvermelde uitzonderingsregime te doen vallen, stelt de heer Van Quickenborne nog het volgende:

“De heer Van Quickenborne, vice-eerste minister en minister van Pensioenen, verklaart dat deze uitzonderingscategorieën werden opgenomen in de tekst omdat het regeerakkoord dit zo voorziet en omdat rekening gehouden werd met het aspect veiligheid. Dit geldt bijvoorbeeld voor het rijdend personeel van de N.M.B.S. Holding. Ten tijde van het politieakkoord werden afspraken gemaakt, ook inzake pensioenleeftijd. Voor de militairen werden al heel wat hervormingen doorgevoerd. Dit zijn politieke argumenten waar de commissieleden voor of tegen kunnen zijn, maar het is de politieke realiteit. (...)” (eigen onderlijning).

De heer PIETERS antwoordt op voorgaande bewering van de heer VAN QUICKENBORNE dat hij de politieke overwegingen begrijpt, maar dat onze rechtsstaat het gelijkheidsbeginsel kent en dat dit een andere verklaring vereist dan een puur verwijzen naar een bestaande situatie (Parl. St., Senaat, 2011-2012, Doc. 5 - 1408/3, p. 15-16).

25. Alhoewel niet behorend tot de voorbereidende werken moet eveneens gewezen worden naar het hierboven reeds geciteerde antwoord dat de Minister van Binnenlandse Zaken en gelijke kansen gaf in de Kamer op 25 april 2012 op een parlementaire vraag van Mevr. GALANT.

Nu reeds kan vastgesteld worden dat het antwoord van de Minister van Binnenlandse Zaken geen steun vindt in de aangevochten wettelijke bepalingen, minstens niet onder de huidige gehanteerde interpretatie van de wettelijke bepalingen. De bewering van de Minister van Binnenlandse Zaken doet dan ook geen afbreuk aan het feit dat moet worden vastgesteld dat door de wetgever nieuwe discriminaties werden ingevoerd binnen de categorie van politieofficieren van de geïntegreerde politie.

* M.b.t. de wet van 13 december 2012

26. In de voorbereidende werken van de wet van 13 december 2012 wordt er niet meer gesproken over de toen reeds aangevochten discriminatie m.b.t. de pensioenleeftijd die was ontstaan na de wet van 28 december 2011 tussen de “ex-rijkswachters” en de andere politieofficieren en CALog personeelsleden.

Evenmin werd er gesproken over het verschil in behandeling tussen de officieren van het operationeel kader en de andere personeelsleden van het operationeel kader.

Deze verschillen in behandeling blijven behouden door de artikelen 2 en 3 van de wet van 13 december 2012. Er wordt daarvoor geen enkele verantwoording gegeven.

Enkel voor de toevoeging “voor wat betreft de duur van de dienst” wordt er de volgende verduidelijking gegeven:

“• Er wordt verduidelijkt dat de bestaande uitzondering voor het rijdend personeel van de NMBS, voor bepaalde leden van het operationeel kader van de geïntegreerde politie en voor militairen, niet alleen betrekking heeft op het behoud van de preferentiële leeftijdsgrenzen, maar ook op het behoud van de loopbaanvoorwaarden. (Parl. St., Kamer, 2011-2012, DOC 53 2405/001, p.4).

27. Het verschil in behandeling heeft ook bijkomende neveneffecten voor de organisatie op de werkvloer van de activiteiten, waarvan hierna kort een voorbeeld.

De vervroegde oppensioenstellingleeftijd van ex-rijkswachters, basiskader, middenkader en kader van agenten is niet verplicht. Uiteraard kunnen zij verkiezen langer te werken na de (vervroegde) pensioenleeftijd.

Toch worden deze personeelsleden al vanaf 5 jaar voor hun vervroegde pensioenleeftijd vrijgesteld van nachtwerk, los van de vraag of ze al dan niet op pensioen gaan.

Een ex-rijkswachter zal vanaf de leeftijd van 49 jaar worden vrijgesteld van nachtwerk, ook al gaat hij pas op pensioen op de leeftijd van 65 jaar.

Zijn collega die eveneens op de leeftijd van 65 jaar op pensioen gaat, zal pas vrijgesteld zijn van nachtwerk vanaf de leeftijd van 60 jaar.

M.a.w. zal deze laatste 11 jaar langer de ongemakken moeten ondergaan van het nachtwerk.

Ex-rijkswachters basiskader, middenkader en kader van agenten profiteren op die manier van zowel de voordelen van vervroegde oppensioenstelling als van de voordelen van langer werken.

Art. VI.I.11 Kb van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten

“Onverminderd het derde lid, wordt het personeelslid op zijn vraag en vanaf vijf jaar vóór de vervroegde pensioenleeftijd, vrijgesteld van nachtprestaties.

Het personeelslid dient hiertoe een schriftelijk verzoek in bij de bevoegde overheid.

De bevoegde overheid beschikt over een termijn van drie maanden om het personeelslid schriftelijk een arbeidsregeling voor te stellen omvattend alleen dagprestaties en die overeenstemt met zijn graad en ambt.

Indien een dergelijke arbeidsregeling niet mogelijk is, dan kan het personeelslid, naargelang het hem schikt:

1° ofwel beslissen zijn betrekking te behouden;

2° ofwel vragen om herplaatst te worden in een betrekking waarvan de arbeidsregeling uitsluitend voorziet in dagprestaties.”

Schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk gelezen of in samen lezing met de artikelen 177 en 184 van de Grondwet alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

3.1.1. In het algemeen: het gelijkheidsbeginsel en het niet-discriminatiebeginsel

28. Uw Hof formuleert de gelijkheidstoets die in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet is neergelegd, als volgt:

“De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.” (P. POPELIER, o.c., p. 103 met verwijzing naar vaste rechtspraak van Uw Hof; I. OPDEBEEK, M. VAN DAMME (ed), *Beginselen van behoorlijk bestuur*, Die Keure, Brugge, p.201 – 233 en aldaar geciteerde rechtspraak en rechtsleer; Inzake pensioenregelingen: Grondwettelijk Hof, nr. 7/97, 19 februari 1997 (prejudiciële vraag); Grondwettelijk Hof, nr. 46/94, 16 juni 1994; Grondwettelijk Hof, nr. 7/97, 19 februari 1997 (prejudiciële vraag); Grondwettelijk Hof, nr. 4/94, 13 januari 1994 (prejudiciële vraag); Grondwettelijk Hof, nr. 4/2006, van 11 januari 2006; Grondwettelijk Hof, nr. 4/94, 13 januari 1994 (prejudiciële vraag); Grondwettelijk Hof, nr. 93/2011, van 31 mei 2011).

Inzake pensioenaangelegenheden heeft Uw Hof onder meer het volgende geoordeeld:

*“Het komt de wetgever toe te beoordelen in hoeverre het opportuun is maatregelen te nemen met het oog op besparingen inzake rust-en overlevingspensioenen voor werknemers.
Aangezien die pensioenen ten dele met overheidsfondsen worden gefinancierd, moet de last die op de Staat weegt, kunnen worden gewijzigd wanneer de sanering van de openbare financiën of het tekort in de sociale zekerheid zulks vereisen.*

Indien evenwel bij wettelijke bepalingen bepaalde categorieën van personen zijn beoogd en andere, vergelijkbare categorieën niet, of wanneer voor wezenlijk verschillende categorieën van personen een zelfde regeling wordt ingevoerd, dient het hof te onderzoeken of de betwiste maatregelen evenredig zijn met het nagestreefde doel en of zij geen onevenredige gevolgen hebben ten aanzien van de situatie van andere categorieën gepensioneerd.” (Grondwettelijk Hof, nr. 1/95, 12 januari 1995, overwegingen B.3 en B.4; eigen onderlijning).

Tot slot, verwijzen verzoekende partijen nog naar de rechtspraak van Uw Hof met betrekking tot de integratie van drie politiekorpsen in een eenheidspolitie waarin Uw Hof heeft geoordeeld:

“Een regeling betreffende bepaalde aspecten van een complexe aangelegenheid die door bepaalde categorieën van personeelsleden als discriminerend worden ervaren, deel uitmaakt van een algehele en evenwichtige regeling. Hoewel sommige deelaspecten van zulk een regeling, afzonderlijk beschouwd minder gunstig kunnen zijn voor bepaalde categorieën van personeelsleden, zijn zij daarom niet noodzakelijk discriminerend.” (Arbitragehof nr. 149/2006, 11 oktober 2006; nr. 180/2006, 29 november 2006; nr.11/2007, 17 januari 2007; nr.12/2007, 17 januari 2007; 27/2007, 21 februari 2007).

3.1.2. De toetsing van de wet van 13 december 2012 en in het bijzonder van de artikelen 2 en 3 aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk gelezen of in samen lezing met de artikelen 177 en 184 van de Grondwet alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

Eerste middel: het verschil met de “ex-Rijkswachters”

29. Verzoekende partijen zijn van oordeel dat de wetgever het gelijkheidsbeginsel en het niet-discriminatiebeginsel, zoals opgenomen in artikel 10 en 11 van de Grondwet afzonderlijk gelezen of in samen lezing met de artikelen 177 en 184 van de Grondwet alsook artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens, zijn geschonden door artikelen 2 en 3 van de wet van 13 december 2012. En dit door een niet verantwoord onderscheid te maken m.b.t. de verhoging van de minimumpensioenleeftijd tussen enerzijds de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het officierskader en die op 30 april 1999 geen deel uitmaakten van de Rijkswacht (verhoging tot 62 jaar) en anderzijds de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het officierskader en die op 30 april 1999 wel deel uitmaakten van de Rijkswacht (behoud minimumpensioenleeftijd 54-56-58 jaar).

De wetgever heeft geopteerd om niet aan de bestaande preferentiële leeftijdsgrenzen en duur van de diensten van de oppensioenstelling bepaald voor de geïntegreerde politie te raken.

Dit betekent *in concreto* dat de pensioenregeling zoals vervat in bovenvermelde wet van 30 maart 2001 betreffende het pensioen van het personeel van de politiediensten en hun rechthebbers ongewijzigd blijft bestaan.

***ONGELIJKHEID**

30. Artikelen 2 en 3 van de wet van 13 december 2012 vergroten het bestaande verschil fundamenteel op 2 punten:

Pensioenleeftijd

- De minimumpensioenleeftijd van het officierskader en leden van het operationeel kader voor vervroegde op pensioenstelling wordt opgetrokken van de leeftijd van 60 naar de leeftijd van 62 jaar. (met uitzondering van personeelsleden die kunnen voldoen aan de lange loopbanen van 42 en 41 jaar)

Terwijl

- De preferentiële minimumpensioenleeftijd voor ex-rijkswachters van respectievelijk 54, 56 en 58 jaar behouden blijft.

Loopbaanvoorwaarde

- De loopbaanvoorwaarde van het officierskader en leden van het operationeel kader van 5 jaar wordt opgetrokken van 5 dienstjaren naar 40 dienstjaren. (met uitzondering van de hogere voorwaarde voor lange loopbanen)

Terwijl

- De loopbaanvoorwaarde van de ex-rijkswachters behouden blijft op 20 jaar.

Hierdoor is het bestaande verschil van maximaal 6 jaar bijna verdubbeld tot maximaal 11 jaar.

***GELIJKE SITUATIE**

31. De politieofficiëren en het CALog personeel hebben hetzelfde statuut, voeren dezelfde taken uit, ontvangen hetzelfde loon en lopen dezelfde risico's als hun collega's ex-rijkswachters.

De integratie is reeds jaren geleden gerealiseerd en thans volledig doorgevoerd. Er bestaat geen onderscheid meer met uitzondering van de pensioenregeling.

***GEEN REDELIJKE VERANTWOORDING**

32. Uw Hof heeft in 2001 geoordeeld dat de wetgever bij de invoering van de preferentiële regimes het gelijkheids- en het niet-discriminatiebeginsel niet had geschonden om reden dat er geen kennelijke onredelijkheid bestond en dat de politieagenten die vroeger deel uitmaakten van de Rijkswacht of van het militair korps wel degelijk van een ander pensioen konden genieten op grond van hun rechtmatige verwachtingen om van hun gunstiger regime onder hun oud statuut te kunnen blijven genieten (zie hiervoor).

De personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het officierskader en die op 30 april 1999 geen deel uitmaakten van de Rijkswacht en het CALog personeel welke niet als militair bij de Rijkswacht waren aangewezen, vielen echter niet onder het preferentieel regime zoals voorzien in de wet van 30 maart 2001 betreffende het pensioen van het personeel van de politiediensten en hun rechthebbenden.

Vanzelfsprekend zal Uw Hof bij de beoordeling rekening houden met de overwegingen die werden opgenomen in het arrest van 05.12.2002 en zal moeten oordelen of deze overwegingen die toen aan de basis lagen om het verschil als niet discriminatoir te beschouwen, vandaag de dag, 11 jaar later, nog steeds de grondslag kunnen vormen voor het creëren van een bijkomend onderscheid.

Het is de overtuiging van de verzoekende partijen dat de situatie anno 2001 volstrekt verschillend is van de situatie anno 2013 zodat dezelfde argumenten die destijds het verschil in behandeling verantwoordde, thans niet meer kunnen ingeroepen worden om het bijkomend verschil in behandeling te verantwoorden.

33. Uw Hof zal uit de motivering die de wetgever bij artikel 88 van de wet van 28 december 2011 zoals gewijzigd door artikel 3 van de wet van 13 december 2012 afleiden dat het gelijkheidsbeginsel en het niet-discriminatiebeginsel nu wordt geschonden, zoals trouwens de Raad van State het in zijn advies nr. 50.742 van 22 december 2011 heeft vastgesteld (zie hiervoor).

34. Verzoekende partijen bespreken hierna de motieven die de wetgever anno 2013 naar voren lijkt te schuiven om het verschil in behandeling te verantwoorden.

- (i) *Het rijdend personeel van de NMBS-holding, het personeel van de geïntegreerde politie en de militairen worden momenteel niet beoogd door de maatregelen ter verhoging van de pensioenleeftijd en de loopbaan.”.* (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/003, p.19).

In tegenstelling tot hetgeen hij beweert, raakt de wetgever wel degelijk aan het pensioenstelsel - van weliswaar een bepaalde categorie - van het politiekorps gezien hij de pensioenleeftijd van de politieofficiëren alsook het CALog personeel die op 30 april 1999 niet tot de Rijkswacht behoorden verhoogt tot 62 jaar zonder dat voor dit verschil in behandeling (waarbij voor een grote categorie van personeelsleden de voordelige oude regeling behouden blijft, terwijl voor een kleiner deel van personeelsleden een verhoging van de pensioenleeftijd wordt ingevoerd) een redelijke verantwoording is terug te vinden.

- (ii) *De afgelopen 50 jaar zijn diverse wetten afgekondigd om de pensioenstelsels geleidelijk aan te harmoniseren. Dat is de bedoeling die ook hier voorligt, aangezien de bestaande verschillen worden verkleind zonder dat ze echter definitief worden opgeheven. Om te antwoorden op de opmerkingen van de Raad van State over de inachtneming van het gelijkheidsbeginsel is dus geen amendement nodig.”* (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/016, p. 3; eigen onderlijning).

Dit antwoord is in zijn algemene termen waarschijnlijk correct. Het houdt echter geen rekening met de specifieke omstandigheden van het politiepersoneel.

Door de pensioenleeftijd van de politieofficiëren die op 30 april 1999 niet tot de “ex Rijkswacht” behoorden, op 62 jaar te brengen, heeft de wetgever in 2013 het verschil tussen de twee categorieën politieofficiëren niet verkleind (wat verwacht zou mogen worden na 12 jaar geïntegreerde politie) maar op substantiële wijze vergroot.

Een politieofficier die op 30 april 1999 niet tot de Rijkswacht behoorden, dient minimum 4 (uitzonderlijk in geval van zeer lange loopbaan 2 jaar) tot maximum 11 jaar langer werken (!) dan een politieofficier die op 30 april 1999 wel tot de Rijkswacht behoorde.

- (iii) *De reden waarom de politie en de militairen momenteel zijn uitgesloten uit deze hervorming vloeit voort uit het feit dat het gaat om organen die instaan voor de veiligheid en die zeer recent grondige hervormingen in respectievelijk 2001 en 2007 hebben ondergaan. Deze hervormingen zijn gepaard gegaan met overgangsmaatregelen die nu nog van kracht zijn en vandaag moeilijk opnieuw in vraag kunnen worden gesteld. De reden waarom het rijdend personeel van de NMBS-holding is uitgesloten van deze hervorming betreft het element veiligheid (cf. Buizingen). Bovendien zijn de drie vermelde categorieën onderworpen aan een andere pensioenleeftijd.*

De noodzakelijke structurele hervorming van de pensioenwetgeving, die de bedoeling heeft om de vervroegde uittredingsleeftijd op te trekken en het financieel evenwicht van het pensioensysteem te handhaven vertrekt dus noodzakelijkerwijs vanuit een historisch gegroeide situatie die gekenmerkt wordt door verschillen die in een aantal gevallen niet meer verantwoordbaar zijn omdat de huidige wetgeving in een aantal gevallen gelijke situaties ongelijk behandelt en ongelijke situaties gelijk behandelt.

Dit ontwerp beoogt de inspanningen gelijk te verdelen over de verschillende beroepscategorieën, rekening houdend met de reële verschillen die blijven bestaan en met de inspanningen die in een recent verleden reeds gevraagd werden van bepaalde beroepscategorieën. De wetgever maakt deze en tal van andere afwegingen om tot een evenwichtig geheel te komen waarbij via de weg van de geleidelijkheid bestaande onevenwichten weggewerkt worden. De plotse afschaffing van alle verschillen is niet verantwoord omdat dit een te grote ontwrichting voor de rechtsorde zou betekenen en ongewenste sociale en economische gevolgen zou hebben.

Bovendien blijven er verschillen bestaan tussen bepaalde beroepscategorieën die een verschillende pensioenwetgeving objectief verantwoorden. Het uitgangspunt van dit ontwerp is dat inzake de algemene principes een maximale eenvormigheid nagestreefd wordt. Dat is ook de reden waarom een aantal bijzondere stelsels, met name in het pensioenstelsel van de werknemers afgeschaft worden en waarom een aantal bepalingen uit de algemene reglementering op een aantal specifieke doelgroepen in de publieke sector toegepast wordt. Dit ontwerp voorziet echter ook in tal van overgangsmaatregelen die de Koning toelaten om, na overleg met de sociale partners, besluiten op maat van de betrokken beroepscategorieën te nemen die beter aansluiten bij de realiteit van vandaag en dierekening houden met de hiervoor vermelde overwegingen.” (Parl. St., Kamer, 2011-2012, Doc. 53 1952/016, p. 1 - 12; eigen onderlijning).

De motivering “*het gaat om organen die instaan voor de veiligheid*” leunt nauw aan bij de motivering die de wetgever heeft gegeven bij de relevante bepalingen van de wet van 30 maart 2001 betreffende het pensioen van het personeel van de politiediensten en hun rechthebbenden voor de personeelsleden van het operationeel kader die tot het basiskader, het middenkader of het kader van de hulpagenten van politie behoren (en dit met uitzondering van de personeelsleden van het officierskader).

Uiteraard is dit geen verantwoording voor het onderscheid aangezien de uitgesloten categorieën ook organen zijn die instaan voor de veiligheid.

De motivering dat het gaat om “*hervormingen (die) zijn gepaard gegaan met overgangsmaatregelen die nu nog van kracht zijn en vandaag moeilijk opnieuw in vraag kunnen worden gesteld*” lijkt dan weer aan te leunen bij de motivering die de wetgever bij de relevante bepalingen van de wet van 30 maart 2001 betreffende het pensioen van het personeel van de politiediensten en hun rechthebbenden voor wat betreft de politieleden die voormalig bij de Rijkswacht waren naar voren heeft gebracht.

Dit is evenmin een verantwoording voor de vergroting van het onderscheid, het verantwoord enkel het behoud van het bestaande onderscheid.

35. Voor wat betreft de agenten van de voormalige Rijkswacht die vóór hun integratie in de nieuwe politie onderworpen waren aan de pensioenregeling ingevoerd bij de bij koninklijk besluit van 11 augustus 1923 gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen, motiveert de wetgever destijds hun uitzonderingsregime door te bevestigen dat er rekening werd gehouden met “*de rechtmatige verwachtingen van die rijkswachters door, als gevolg van hun overgang naar het nieuwe statuut, hen niet het voordeel te ontzeggen van een bepaling die gunstiger is in het oude statuut*” (eigen onderlijning) (zie Grondwettelijk Hof, nr. 177/2002, van 5 december 2002, overwegingen B.6.5. en B.6.6.).

Uw Hof heeft toen in 2002 tevens geoordeeld dat: “*Het in het kader van een overgangsmaatregel is het niet onredelijk voor de voormalige rijkswachters en militairen een voordeel te blijven waarborgen dat zij konden beschouwen als zijnde een aspect van hun statuut.*” (eigen onderlijning)

Deze rechtmatige verwachting, die destijds door de wetgever werd ingeroepen om het onderscheid te rechtvaardigen, kan thans nog bezwaarlijk worden onderschreven om het nieuwe verschil in de behandeling te verantwoorden. De rechten en plichten van statutaire politieambtenaren worden door de overheid eenzijdig en bij algemene maatregel vastgesteld en kunnen, althans voor de toekomst, worden gewijzigd. Dit geldt voor alle politieambtenaren zodat 10 jaar na de politie-integratie moeilijk de in 2001 bestaande rechtmatige ver-

wachting kan worden ingeroepen om een nieuw verschil in behandeling wettelijk vast te leggen en het verschil in behandeling tussen beiden en het verschil in behandeling tussen beide categorieën politieofficieren te vergroten.

Behoudens andersluidende bepalingen, hebben statutaire personeelsleden geen recht op het behoud van de hun door het statuut toegekende voordelen.

De regelingen betreffende het administratief en geldelijk statuut van personeelsleden kan voor de toekomst steeds, zelfs in een voor een personeelslid ongunstige zin, worden gewijzigd. (zie o.m. R.v.St., nr. 41.927, MATTHIJS, 12 juni 1996; R.v.St., nr. 172.689, VAN DAMME, 25 juni 2007).

Sinds de politiehervorming in 2001 zijn de rechtmatige verwachtingen ingevolge de activiteiten en tewerkstelling van de officieren van de geïntegreerde politie volstrekt gelijklopen.

Wanneer gedurende meer dan 10 jaar de rechtmatige verwachtingen gelijklopend zijn, kan in 2011 niet dezelfde argumentatie worden gebruikt om een bijkomend onderscheid tussen de verschillende categorieën te verantwoorden. Het argument van het verschil in de rechtmatige verwachtingen dat eventueel de rechtvaardiging is voor het in 2001 gecreëerde verschil, kan nooit een redelijke verantwoording zijn om thans, 11 jaar later, de minimumpensioenleeftijd voor een deel van de politieofficieren op te trekken en voor een ander deel van de politieofficieren die reeds een voordeel bezitten, te handhaven. Alzo wordt een nieuwe discriminatie gecreëerd. Wetende dat deze politieofficieren sinds de politiehervorming exact dezelfde taken vervullen, wordt de vergroting van de discriminatie niet verantwoord.

36. Thans hebben, gelet op hetzelfde statuut sinds 2001 bij de invoering van de geïntegreerde politie, de officieren en CALog personeelsleden die vóór 2001 geen deel uitmaakten van de Rijkswacht dezelfde rechtmatige verwachtingen m.b.t. het behoud en/of de wijziging van hun minimumpensioenleeftijd als deze officieren en het CALog personeel die vóór 2001 deel uitmaakten van de “Rijkswacht”.

Officieren en CALog personeelsleden, voorheen niet-Rijkswachters, hadden, al dan niet terecht, de rechtmatige verwachting dat zij op een leeftijd van 60 jaar op pensioen zouden kunnen gaan en aldus het behoud van deze minimumpensioenleeftijd. Daarin verschillen ze niet van de politieofficieren en CALog personeelsleden die vroeger deel uitmaakten van de Rijkswacht en die de rechtmatige verwachting hadden dat zij op de leeftijd van respectievelijk 54, 56 en 58 jaar op pensioen konden gaan. Het is duidelijk dat er hier sprake is van een gelijke situatie die zonder enige legitieme verantwoording verschillend wordt behandeld door de wetgever.

Het verantwoordingsmotief van de “rechtmatige verwachtingen” zoals destijds ingeroepen om het verschil “niet-Rijkswacht – ex Rijkswacht” m.b.t. de pensioenleeftijd te verantwoorden, verantwoordt vandaag geenszins en op geen enkele manier het bijkomend onderscheid m.b.t. de minimumpensioenleeftijd tussen officieren en CALog personeelsleden van de geïntegreerde politie destijds behorende tot de Rijkswacht en de andere politieofficieren en CALog personeelsleden, aangezien beide categorieën sinds 2001 een zelfde rechtmatige pensioenverwachting hadden.

37. Dat het algemeen belang een algemene verhoging van de pensioenleeftijd van ambtenaren vereist, verantwoordt een verhoging van de pensioenleeftijd maar kan geen verantwoording zijn om een bestaande discriminatie m.b.t. de pensioenleeftijd tussen politieofficieren en CALog personeelsleden te vergroten.

Terecht heeft de minister en de wetgever besloten dat er voor leden van de geïntegreerde politie een uitzondering diende te worden gemaakt. Onterecht heeft men hierbij geen rekening gehouden met de leden van het officierenkader en CALog personeelsleden voordien geen deel uitmaakte van de Rijkswacht. Daardoor wordt het bestaande verschil op een onverantwoordbare wijze vergroot.

38. De motiveringen dat *“de historisch gegroeide situatie die gekenmerkt wordt door verschillen die in een aantal gevallen niet meer verantwoordbaar zijn omdat de huidige wetgeving in een aantal gevallen gelijke situaties ongelijk behandelt en ongelijke situaties gelijk behandelt”* en *“Dit ontwerp beoogt de inspanningen gelijk te verdelen over de verschillende beroepscategorieën, rekening houdend met de reële verschillen die blijven bestaan en met de inspanningen die in een recent verleden reeds gevraagd werden van bepaalde beroepscategorieën, druisen in tegen de daadwerkelijke maatregel van de wetgever die het verschil tussen de twee categorieën van politieofficieren op onterechte wijze nog scherper stelt (zie hieromtrent het bovenvermeld arrest nr. 1/95 van 12 januari 1995 van Uw Hof).*

Het motief dat *“Ten tijde van het politieakkoord werden afspraken gemaakt, ook inzake pensioenleeftijd. Voor de militairen werden al heel wat hervormingen doorgevoerd. Dit zijn politieke argumenten waar de commissieleden voor of tegen kunnen zijn, maar het is de politieke realiteit”* verantwoordt ook geenszins de vergroting van de ongelijke behandeling tussen de twee categorieën van politieofficieren.

39. Het is duidelijk dat de Koninklijke Kring van Officieren van de Lokale Politie V.Z.W. en 110 personeelsleden van de geïntegreerde politie een rechtmatig belang hebben om deze bijkomende discriminatie m.b.t. de pensioenleeftijd aan te klagen nu voor deze bijkomende discriminatie geen redelijke verantwoording kan gevonden worden in de rechtmatige verwachtingen die bestonden in 2001.

Gezien het voorgaande, hebben verzoekende partijen ten overvloede aan Uw Hof aangetoond dat de wetgever op onredelijke wijze twee totaal gelijke categorieën van politieofficieren in de geïntegreerde politie op ongelijke wijze behandelt door de pensioenleeftijd van de politieofficieren en CALog personeelsleden die op datum van 30 april 1999 niet tot de Rijkswacht behoorden op 62 jaar te brengen.

Het onderscheid in de pensioenregeling tussen de twee categorieën zoals deze tijdens en ingevolge het integratieproces van de verschillende politiekorpsen nog te rechtvaardigen was, is heden niet meer gegrond gezien de twee categorieën van politieofficieren op de werkvloer elkaars gelijken zijn geworden.

De wetgever reikt ook geen gegronde motivering voor deze verschillende behandeling aan zodat deze geenszins berust op objectieve criteria en tevens niet redelijk verantwoord is.

Tweede middel – verschil met basiskader, middenkader en kader van agenten

40. Verzoekende partijen zijn van oordeel dat de wetgever het gelijkheidsbeginsel en het niet-discriminatiebeginsel, zoals opgenomen in artikel 10 en 11 van de Grondwet afzonderlijk gelezen of in samen lezing met de artikelen 177 en 184 van de Grondwet alsook artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens, zijn geschonden door artikelen 2 en 3 van de wet van 13 december 2012. En dit door een niet ver-

antwoord onderscheid te maken m.b.t. de verhoging van de minimumpensioenleeftijd en de duurtijd van de loopbaan tussen enerzijds de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het officierskader en de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, het midden kader of het kader van agenten.

* ONGELIJKHEID

41. Artikelen 2 en 3 van de wet van 13 december 2012 vergroten het bestaande verschil fundamenteel op 2 punten:

Pensioenleeftijd

- De pensioenleeftijd van het officierskader en leden van het operationeel kader voor vervroegde op pensioenstelling wordt opgetrokken van de minimumpensioenleeftijd van 60 jaar naar de leeftijd van 62 jaar. (met uitzondering van personeelsleden die kunnen voldoen aan de lange loopbanen van 42 en 41 jaar)

Terwijl

- De pensioenleeftijd van de leden van het basiskader, middenkader en kader van agenten hun preferentiële minimumpensioenleeftijd van 58 jaar behouden.

Loopbaanvoorwaarde

- De loopbaanvoorwaarde van het officierskader en leden van het operationeel kader van 5 jaar wordt opgetrokken van 5 dienstjaren naar 40 dienstjaren. (met uitzondering van de hogere voorwaarde voor lange loopbanen)

Terwijl

- De loopbaanvoorwaarde van de leden van het basiskader, middenkader en kader van agenten voor wat betreft de vervroegde oppensioenstelling op de leeftijd van 58 jaar behouden blijft op 20 jaar.

* GELIJKE SITUATIE

42. Leden van het operationeel kader en het officierskader werken op een doorlopende basis naast en samen met leden van het basiskader, middenkader en kader van agenten. Hun taken pakket verschilt niet fundamenteel en ook leden van het officierskader zijn onderworpen aan nachtshiften en weekendwerk.

* GEEN REDELIJKE VERANTWOORDING

43. Uw hof oordeelde in haar arrest van 5 december 2002 dat het oorspronkelijke verschil van 2 jaar verantwoordbaar was om redenen dat:

“De overwegingen dat de leden van het basiskader in grotere mate in de praktijk staan, vaker ertoe worden gebracht nacht- en weekendprestaties te verrichten en gedurende het werk meer aan fysieke inspanningen worden onderworpen, steunen niet op een kennelijk onredelijke beoordeling.”

44. Thans bestaat er geen verantwoording. Noch in de voorbereidende werken 2013, noch in de verklaringen van de minister wordt er een verantwoording gegeven voor het vergroten

van dit bestaande verschil. De verschillende vereisten inzake nacht- en weekend werk en de zwaardere fysieke inspanningen waaraan het basiskader zou onderworpen zijn, waren voor uw Hof destijds in 2002 een verantwoording voor het op dat ogenblik gecreëerde verschil van **2 jaar**. Dit onderscheid inzake nacht- en weekendwerk en de fysieke inspanningen kunnen thans niet als motief worden ingeroepen en als redelijke verantwoording worden weerhouden voor het vergroten en dit in aanzienlijke mate van het verschil.

Door het optrekken van de minimumleeftijd en het optrekken van de loopbaanvereiste kan dit verschil **oplopen tot 7 jaar**. (58-65) En dit voor personeelsleden met een even lange loopbaan. Voor deze fundamentele vergroting van de bestaande discriminatie wordt geen enkele redelijke objectieve verantwoording gegeven.

Verwijzingen naar redelijke pensioen verwachtingen of historische verschillen die niet meer in vraag kunnen worden gesteld zijn geen verantwoording voor de vergroting van het onderscheid.

45. Dat het algemeen belang een algemene verhoging van de pensioenleeftijd van ambtenaren vereist, verantwoordt een verhoging van de pensioenleeftijd maar kan geen verantwoording zijn om een bestaande discriminatie m.b.t. de pensioenleeftijd tussen politieofficieren en CALog personeelsleden enerzijds en de leden van het basiskader, middenkader en kader van agenten anderzijds te vergroten.

Terecht heeft de minister en de wetgever besloten dat er voor leden van de geïntegreerde politie een uitzondering diende te worden gemaakt. Onterecht heeft men hierbij geen rekening gehouden met de leden van het officierenkader en CALog personeelsleden voordien geen deel uitmaakte van de Rijkswacht. Daardoor wordt het bestaande verschil op een onverantwoordbare wijze vergroot.

III. BESLUIT

46. De wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen en in het bijzonder de artikelen van 85 en 88 van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk gelezen of in samen lezing met de artikelen 177 en 184 van de Grondwet alsook met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

OM DEZE REDENEN

BEHAGE HET HET GRONDWETTELIJK HOF

Het verzoekschrift tot vernietiging van de wet van 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector en in het bijzonder artikel 2 wet van 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector ontvankelijk en gegrond te verklaren, minstens in zoverre dit artikel 2 van toepassing is op de politieofficiëren die op datum van 30 april 1999 niet tot de Rijkswacht behoorden en de na 01 april 2001 genoemde politieofficiëren van de geïntegreerde politie.

Het verzoek tot vernietiging van de wet van 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector en in het bijzonder artikel 3 van wet van 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector ontvankelijk en gegrond te verklaren, minstens in zoverre dit artikel in het tweede lid vermeldt dat de politieofficiëren en CALog personeelsleden van de geïntegreerde politie die op datum van 30 april 1999 niet tot de Rijkswacht behoorden en de na 01 april 2001 benoemde politieofficiëren onderworpen zijn aan de in artikel 46 § 1, eerste lid, 1° van de wet van 15 mei 1984 voorziene regeling.

Gedaan te Antwerpen, juni 2013

Voor verzoekende partijen,
Hun raadsman,

P. VAN DER STRATEN
Advocaat

Inventaris

1. De wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen (bestreden akte)
2. De beslissing van de Raad van Bestuur VZW KKOPL
3. Statuten VZW KKOPL

In het origineel verzoekschrift staan hier de namen van de getuigenis

1

tot

9

4. 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)